N:o 13. Redaktör: ADOLF LINDGREN. Förläggare: HUSS & BEER. Stockholm den 1 Juli 1883. Pris: Helt år 6 kr. Halft år 4 kr. Qvartal 2 kr. Lösn:r 25 öre. Årg. 3.

Kraus återuppstånden.

Läsaren torde erinra sig, att bland det galleri af porträtt till »Svenska kapellmästare», som först offentliggjordes i denna tidning förlidet år, saknades Kraus' anletsdrag. Vi ha ej häller sedermera, trots ifriga forskningar och rådfrågningar hos kände samlare, lyckats uppspåra någon afbildning af dessa drag. Man döme då om vår glada öfverraskning, när vi oförmodadt från andre stadsläkaren i Norrköping, hr Wilh. Bergsten — densamme som för några år sedan lyckades upptäcka Leopolds första skaldeförsök och derför erhöll ett Svenska akademiens erkännande — fingo mottaga ett bref, hvaruti hr B. säger sig hafva på en auktion öfverkommit 32 silhuettblad, deribland profiler af Schröderheim, Vogler, Lidner, Bellman, Wallqvist samt — Kraus. Vi anhöllo genast att få låna det sista märkliga bladet, hvilket beviljades, och hvarföre vi härmed aflägga vår tacksägelse.

Hr B. säger sig naturligtvis ej kunna ansvara för likheten, men finner en garanti för densamma deruti, att flere af de öfriga silhuetterna, synnerligen Schröderheim och Wallqvist, fullkomligt troget motsvara den uppfattning af desse mäns utseende, som man genom andra porträtt af desamma bildat sig. Härtill kunna vi lägga, att åtminstone teckningens ålder intygas af det gulnade papperet och den ålderdomliga stilen i det vidfogade namnet: Kraus. Att emellertid denna silhuett måste vara kopia och icke tagen under Kraus' lifstid, synes af papperets vattenstämpel, som visar siffrorna 181 . . . (slutet bortklipt). Kraus dog nämligen 1792.

Silhutten — som synes vara utförd i tusch och här införes i träsnitt — visar en mycket ungdomlig profil (man erinre sig att Kraus' lifstid nästan fullkomligt sammanfaller med Mozarts och att han liksom denne dog ung), med synnerligen rena och vackra drag, sådana man mycket väl kan tilltro den genialiske och finkänslige tonsättare, som var Kellgrens intime vän och Marianne Ehrenströms idol. Baktill tyckes håret falla ned i vågor mot stångpiskan eller rosetten, och hufvudet täckes med en breddskyggig hatt af en form, som ej sällan skådas på teckningar från denna tid.

»Kraus återuppstånden» ha vi betitlat vår artikel. Ja väl, men det är — äfven om porträttet är troget — dock blott en skugga. Sin verkliga återuppståndelse kan han för öfrigt blott fira i sina återuppförda verk. Vi ha längesedan ifrat för en sådan uppståndelse, dock hittills förgäfves. Hvarken behagade k. teatern taga den minsta notis om vårt förslag att begagna Kraus' »Dido och Eneas» till jubelopera vid hundraårsfesten, ehuru denna opera var den för operahusets invigning ursprungligen beställda, och ehuru ett sådant försök nu kanske hade lyckats bättre än med »Cora och Alonzo», som är mindre genialisk. Ej heller ha symfonikonserterna och kammarmusiksoareerna ännu tagit itu med vår främste instrumentalkompositör från förra århundradet, och detta oaktadt denne är af sådan betydenhet att år 1783, då han skref sin c-mollsymfoni, hade sjelfve Mozart ännu icke gjort någon lika storslagen sådan. Vi rekommendera utom denna symfoni äfven den mera glada i Ess och den praktfulla instrumentalfugan i D, äfvensom uvertyren till Dido och Eneas, som af Frigel likställes med Glucks Iphigenie. Vi kunna svårligen föreställa oss att Musikaliska akademiens bibliotek skall vara någon grundmurad sarkofag öfver våra bästa tondiktares tankar.

A. L.

F. v. Flotows minnen.

I.

Jakob Evers.

På trettitalet lärde jag känna en ung konstnär i Paris. Han var tysk, bar långt hår, spelade ganska bra violoncell och hette Jakob Evers. *

Då jag lärde känna honom, var det temmeligen smått för honom, han hade bara en elev och erhöll obetydligt understöd af sin familj. Hvarken det ena eller det andra var tillräckligt för att tillfredsställa ens de blygsammaste anspråk. Min unge landsman beklagade sig också bittert öfver sitt hårda öde.

På förfrågan af mig, om icke han, såsom så många andra af konstnärerna, ville försöka att gifva en konsert, svarade han att dertill var han icke nog bekant och hade, såsom det heter på konstnärsspråket, bara en eller två salonger.

Det vanliga medlet att slå sig igenom för konstnärer, som vilja vinna rykte och utkomst i Paris, är att få tillträde till de musikaliska soareer, hvilka gifvas i alla rika eller blott bemedlade familjer. Man producerar sig der ett par gånger under loppet af vintern, gifver en konsert i fastan och sänder hvar och en af de familjer, i hvilkas salong man låtit höra sig, ett dussin biljetter till förhöjda pris, vanligen 10 francs; detta är allmänt bruk, och sällan blifver man helt och hållet afvisad. Är det en mycket värderad konstnär, händer det icke så sällan, att en eller annan familj önskar få dubbla eller tredubbla antalet biljetter sig tillsändt.

Hvad en sådan konsert kostar är högst obetydligt; man bistår hvarandra inbördes, gifves den om dagen så inbesparar man belysningen, och uppvärmning af lokalen behöfs ej, då hela publiken infinner sig i promenaddrägt.

Annonsering med affischer på gathörnen är icke heller nödvändig och tjenar dessutom till ingenting; ännu mindre att ha någon biljettförsäljare; man har bara en tjenare vid ingången, som tager emot de förut sålda biljetterna.

Med god hushållning kan en ung konstnär godt lefva på öfverskottet af sin konsert från ena året till det andra. Der infinner sig en publik, bestående af bekanta från åtskilliga salonger, och dessa mottaga på det lifligaste virtuosen och hans produktioner, hvilka äro dem bekanta från soareerna. På detta behagliga och föga tidspillande sätt kan en sträfsam konstnär lefva temmeligen lätt i Paris och få fullkomligt tid nog att fortsätta sina studier och fullkomna sig.

Det var detta jag föreslog min unge landsman att slå sig på, och tillbjöd honom på samma gång att införa honom öfverallt, der jag sjelf hade tillträde.

Den första soaré jag var inbjuden till, var hos grefvinnan Bertin de Vaux. Skild från mannen, som var ägare af »Journal des Débats», general och adjutant hos konung Ludvig Filip, lefde hon hos sina föräldrar och förde ett mycket stort hus. Hennes musikaliska soareer voro mycket eftersökta af Paris' konstnärer. Hon gaf mig gerna tillåtelse att taga min vän med mig, men sade tillika, att hon ej kunde gifva honom någon stor plats på aftonens program, emedan det redan var nog upptaget.

Jakob var mycket glad öfver min framgång, och vi började rådslå om hvilket musikstycke han skulle föredraga, ty deraf berodde hans succès och huruvida han vidare skulle blifva inbjuden.

Hans repertoar var ej mycket stor och bestod bara af några långa konsertstycken af Romberg. Vi insågo begge, att det icke skulle gå, och kommo öfverens om att gemensamt komponera något, som kunde passa för tillfället, under de få dagar vi ännu hade att vinka på.

Sålunda uppstodo de små melodier för violoncell och piano, dem vi sedan väl hundra gånger måste repetera i åtskilliga Pariser-salonger.

Under detta samfälda komponerande lade jag märke till, hur lätt Jakob hade att uppfinna vackra melodier.

Dagen för soareen var kommen.

Innan vi gingo in i grefvinnans salong frågade en tjenare efter våra namn för att efter fransk sed utropa dem i sällskapssalongen.

Jag nämnde mitt, Jakob ett för mig alldeles obekant, som måste upprepas tre gånger för tjenaren, innan han kunde uttala det. Slutligen fick han det inpräntadt hos sig och utropade: »Monsieur Jacques Offenbak»; det mjuka ch i slutet af namnet var omöjligt för honom, och sedermera, då min vän var så allmänt känd, att hvartenda barn på gatan visste hvad han hette, förblef han i Paris Offenbak. Min vän gjorde lycka och blef snart en gerna sedd gäst i grefvinnan de Vaux' hus. Då vintersäsongen var öfver, gaf han med stöd af sina salonger och grefvinnans beskydd sin första konsert och gjorde en lysande affär.

Först senare egnade sig Offenbach åt sitt egentliga kall: kompositionen. Ett originelt försök att sätta Lafontaines fabler i musik lyckades honom och gjorde uppseende inom den musikaliska verlden. Hans framgång och rykte tilltog för hvarje dag.

En konstnär utan kärlek till ett qvinligt väsen är nästan otänkbar. Offenbach bar också på en sådan. En ung förtrollande spanska var föremål derför, och besvarade den också, men tanken på äktenskap strandade på olikhet i tro och den unga damens strängt religiösa sinnelag. Af kärlek till henne beslöt sig Offenbach för att byta om religion. Hans höga beskyddarinna, grefvinnan de Veaux, hjelpte honom att öfvervinna alla betänkligheter, hon stod fadder åt honom, och strax derefter hemförde Offenbach sin unga brud, som blef hans trogna ledsagarinna genom lifvet, lika älskvärd och god i nödens tid, som efteråt, då han kom till ryktbarhet och rikedom. Huru mången behaglig stund har jag ej tillbragt i hennes hus under gladt samspråk framför kaminen; jag fann beständigt det hjertligaste emottagande hos båda, när jag kom.

Innan Offenbach blef populär i Paris som komponist, var han en kort tid orkesteranförare på Théâtre français. Orkestern här, endast bestämd till utförande af inlednings- och och mellanaktsmusik, hade råkat i fullständigt förfall; ingen af publiken skänkte honom den ringaste uppmärksamhet, då han afhärflade sina gammalmodiga danser. Offenbach förstärkte sin orkester med ett par goda konstnärer, upphjelpte de uttröskade dansmelodierna med egna kompositioner, trädde derefter på sin debutafton upp i svart frack och skinande hvita handskar, med mycken förvåning betraktad af sin publik, som väl aldrig förr upplefvat någonting musikaliskt på detta ställe. Men snart vunno hans mellanakter bifall, man gjorde väsen af honom, och de stora konstnärerna på den teater, der Talma hade lyst, begynte hålla af honom.

Under den första Pariserutställningen skall någon, efter hvad det säges, en dag ha i Offenbachs närvaro uttalat sig om att en liten teater i närheten af glaspalatset säkert skulle bli mycket besökt, helst under regnvädersdagar, när de tusentals besökande förgäfves sågo sig om efter en vagn eller en tillflyktsort. Offenbach upptog idén.

På förbön af en bland Théâtre français' första berömdheter, som stod i gunst hos den privilegieutdelande ministern, fick Offenbach lof till att öppna en liten teater i närheten af industripalatset. Hans privilegium blef dock inskränkt genom de stora subventionerade lyriska teatrarnes reklamationer. På hans scen fick ej mer än 3 eller 4 personer uppträda på en gång, och en kör kunde naturligtvis aldrig blifva fråga om. Då teaterfriheten ej existerade den tiden, måste man underordna sig. Offenbach gjorde en dygd af nödvändigheten. Han skref små en-akts genrebilder för sin teater, kallade dem operetter, och redan hans första verk »De båda blinda» gjorde en så storartad lycka, att hela Paris skulle höra det.

Från den tiden ha min vän Jakobs arbeten blifvit så bekanta, att få af hans kolleger kunna berömma sig af något dylikt. Kritiken har ofta farit illa med min vän och ej en gång skonat hans minne. Man har låtit honom böta för allt hvad hans librettister hufvudsakligen bära skulden för. Och när de ha satt den beryktade cancan i scen med hans muntra melodier, så har dock hans musik minsta delen af skuld häri. Cancan dansades i Paris långt innan Offenbach skref sina operetter.

Jag såg min vän Jakob för sista gången i Paris 1878; likasom för fyratio år sedan klagade han bittert denna gång men icke öfver sin pekuniära ställning utan öfver gikten, som i flera år plågat honom. Denna gång kunde jag dess

* Eg. Eberscht, af judisk slägt. *Red.*

värre icke anbefalla honom något verksamt medel och lemnade honom med aningen om hans snart inträffande död, och jag tog beklagligen ej fel.

Ett märkligt bref från Wagner.

Den i Neapel utkommande fackskriften »Archivio musicale» innehåller i n:r 3 för detta år ett bref af Rich. Wagner till presidenten för der varande kgl. musikskolan, hertigen af Bagnara, hvilket bref den tyske mästaren skref 1880 efter ett besök å konservatoriet, der han bevistade uppförandet af en operett, komponerad utaf en dess elev. Wagner uttalar sig här om vägen för unga operakompositörers rätta utbildning och yttrar bl. a. följande: »Endast ett allvarligt, djupt och ihärdigt studium af ett mästerverk af Mozart, till ex. »Figaros bröllop», skulle efter mitt förmenande vara nog att leda lärjungarne i sång och dramatisk komposition på den väg, som ni önskar att de skola följa i fråga om vokalkomposition. En korrekt deklamation, ett sant uttryck i melodien och en noggrann kännedom om medlen till instrumenteringen och deras rätta användande skall helt naturligt följa af detta studium; och om en dag konservatoriet föranstaltade om ett godt utförande af det nämda mästerverket, så skulle det icke allenast göra teatrarne godt dermed, utan det skulle ock visa sig ha motsvarat sin uppgift, som består uti att skydda lärjungarne för den herskande slentrianen, i det man erbjuder dem stora exempel och så i viss mån gör dem till de stora mästarnes medarbetare genom en lefvande framställning af deras skapelser. Alla dessa stygga ovanor, som i mängd förekomma på våra teatrar, såsom t. ex. då våra konstnärer förgäta allt hvad som försiggår på scenen för att sysselsätta sig med publiken och tillocka sig dess bifall genom en mer eller mindre framskriken slutkadens, — alla dessa ovanor, säger jag, skulle ej antagas af lärjungar, hvilka man låtit göra bekantskap uteslutande med verk af den rangordning, som det ofvannämda. Hvad beträffar den tragiska genren, så skulle jag i första hand vilja rekommendera till studium Glucks båda »Iphigenier» och vidare »Vestalen» af Spontini. Först sedan dessa operor blifvit väl inöfvade, pröfvade, analyserade, och till sitt fulla värde kända och förstådda, böra konservatoriets lärjungar få göra försök med egna kompositioner, då först kunde man vara säker på att icke se dem falla in i dessa öfverdrifter och manér, som i våra dagar vanhedra scenen, och hvilka äro orsaken till att vi endast efter hörsagor göra bekantskap med dessa stora sångare, som en gång utgjorde Italiens ära. I konsten, som i lifvet, gifves det godt sällskap, och det är föräldrars och uppfostrares pligt att införa de unga endast i dessa goda sällskap, till dess de sjelfva förmå att skilja mellan det sanna och det falska och äro rustade att stå emot begäret efter det der ytliga effektsökeriet. Om de sedan få att umgås med, hvad jag vill kalla, det musikaliska vagabonderiet, så betyder det mindre; ty ha de en gång lärt sig bedöma dess prestationer, så skola de af beröringen med dem vinna nog sjelfständighet i omdömet för att kunna skilja mellan det som slår an på massorna och det som är verkligt godt.»

Om operan i Wien skrifver *L. N.* i P. T. följande, hvilket i Svensk musiktidning har sin rätta plats: »Skulle någon tro att i Wien på Hofoperateatern Mozarts operor eller Beethovens »Fidelio» gifvas bättre än öfverallt annanstädes, så att förstå, det man, som sig borde, här, der tradition finnes, bevarat denna i någon framstående grad, då bedrager man sig storligen. Åtminstone har den, som skrifver dessa rader, i Wien öfvervarit en mycket klen representation af »Fidelio», och från »Trollflöjten» nödgades han gå sin väg af harm öfver de tillägg Sarastro, hr Draxler (en då mycket berömd sångare), gjorde i E-durs arian. Att en sådan vandalism *i Wien* kunde af vederbörande dirigent tillåtas, samt att publiken efter arian fann sig föranlåten att inropa sångaren, detta var mig i sanning för mycket. Detta har jag sjelf upplefvat. Af andra har jag hört att tillsatser af mordenter, fioriturer och annan grannlåt ingalunda hörde till sällsyntheten, när det gälde klassiska operor — i Wien. Skulle man än vidare taga för gifvet, att i Wien de klassiska operaverken i någon stor myckenhet gåfves framför de moderna, så är det tillräckligt att taga notis om de upplysningar, teaterdirektionen efter hvar slutad saison meddelar, för att inse just motsatsen. Här, liksom öfver hufvud i hela Tyskland, dominerar sedan flera år tillbaka *Wagner*, han, och ingen annan. Till en viss grad är förhållandet förklarligt. Wagner var ju redan länge ensam herre öfver hela tyska operan, och hvarje nytt verk af hans hand emotsågs med stor begärlighet. Han producerade nära nog ända intill sista ögonblicket, så att nu så nära efter hans död åtskilligt ännu är nytt hvad han efterlemnat. Att man sålunda vid en resa i Tyskland just nu i ännu större ymnighet än annars påträffar hans operor, är helt naturligt. Men sedan dessa operor hunnit blifva gamla, då man kommit om möjligt på det klara med dem som tillhöra hans sista period, skola de äfven *då* framför allt annat nyare eller äldre af tyskt ursprung, behaga? Den som lefver får se.»

Derpå följa några intressanta reflexioner öfver Wagners »Walküre.» Då dessa emellertid — såsom Red. med fägnad finner — i allo öfverensstämma med de åsigter om Wagners senaste stil, dem Red. för sin del uttalat, så kunna vi bespara oss deras citerande.

Nedanstående reminiscens från det nu halft förgätna Alexisbad (i anhaltska Selkedalen) har blifvit oss meddelad:

En otreflig, regnig sommardag, då kurgästerna samlat sig i stora salen, föredrog å klaveret en främmande herre på äkta konstnärligt sätt den då ofantligt populära sången »Lützows wilde Jagd» af den unge frihetsskalden Körner. En annan herre, som med tårar i ögonen åhörde föredraget, trädde fram till den spelande, i det han sade: »Min herre, ni har genom ert spel uppväckt i mitt hjerta de vemodigaste minnen, jag är skaldens fader.» — »Och jag», svarade den tilltalade, »är Carl Maria von Weber.» — »Så tillåt mig, mina herrar», sade en tredje herre, som stod i närheten och var vitne till händelsen, »att också få presentera mig; jag är Lützow.»

Hanslick om samtidens italienska opera.

Med anledning af det italienska operasällskapets uppträdande på Carlteatern i Wien, har Edvard Hanslick nyligen skrifvit följande i N. Fr. Presse:

En liten utflykt till Italien kom mig att försumma de första sex à åtta föreställningarna af det Merelliska sällskapet på Carl-teatern. Alldeles icke utan lärdomar om den italienska operans tillstånd har jag dock ej återkommit. Hvad jag sjelf hört i Italien — det var emellertid ej mycket, — och hvad som der muntligen berättades för mig sammanfogade sig till ett ingalunda smickrande porträtt. Några unga friska röster, som ännu trampa i konstens barnskor och några dugtiga skolade sångare med utblommade organ bilda nu för tiden stammen i de bättre operasällskapen i Italien. Teateraffischerna annonsera nästan endast gamla bekanta saker: »Ernani», »Traviata», »Rigoletto» o. dyl. Några scener gå ändå längre tillbaka och gifva halfdöda operor sådana som Donizettis »Poliuto» (Triest), Mercadantes »Giuramento» (Neapel) eller Pacinis »Saffo», hvars sorgliga uppståndelse jag under tyst bedröfvelse fick bevitna i Venedig. Det var på Teatro Malibran, en ganska vidlyftig teater af andra rangen, eländigt utrustad, klent besökt, utan någonting annat glänsande än de allt nedbasunande blåsarnes messingsinstrument. Fenice var stängd men prunkade redan med annonser om Wagners »Nibelungenring», med hvilken herr Angelo Neumanns tyska sällskap sedan berusat Venezianarne. Att den tyska musiken, den Wagnerska musiken, med en sådan härsmakt ryckt in uti Italien, hör till de märkvärdigaste tidens tecken. På alla de teatrar, som odla operetten i Italien, har Wiener-musiken öfverväldet. Strauss och Suppé behålla afgjort segern öfver Offenbach och Lecoq. I Nizza fann jag till och med två suppé-operetter annonserade för samma dag (en söndag): »Boccaccio» för eftermiddagen, »Fatinitza» för aftonen.

Italienska operans närvarande tillstånd, repertoarens liksom sångkonstens fattigdom, förklarar fullkomligt dess starkt aftagande inflytande på utlandet. Det förklarar särskildt hur italienska operaStagioni i Wien från sin forna oumbärlighet och regelmässighet nedsjunkit till allt sällsyntare undantag. Wien, som sedan sextio år — att endast gå tillbaka till Rossini — hyst såsom ständiga gäster Italiens allra bästa sångare, är mer än någon annan stad bortskämd med det förnämsta i denna konstgren. Italiens produktion af nya operor har blifvit till ett ordspråk genom sin fattigdom, likasom förr genom sin rikedom och sina sångare af första rang. Operateatrarne i London och Petersburg, som dock afskumma gräddan, ega i våra dagar knappt så många italienska sångare som tillsammantaget slaviska, magyariska, skandinaviska och tyska.

Ett musikaliskt original.

Den som på femtiotalet någon tid uppehöll sig vid norra foten af Thüringerwald, skall nog kunna erinra sig en äldre man, hvilken sommar och vinter klädd i en gammal nattrock, med en utnött pelsmössa på hufvudet, byxor, som merendels voro instuckna inom stöfvelskaften och en lång tobakspipa i munnen, vandrade från en ort till en annan. I byarne inqvarterade han sig hos skollärarne och belönade vanligen deras gästfrihet med en fantasi på kyrkoorgeln, som äfven den ömtåligaste kritiker skulle ha lyssnat på med förtjusning. I städerna promenerade han i sin besynnerliga kostym till ungdomens förnöjelse långsamt genom gatorna, till dess hans öra uppfångade tonen af ett piano, hvilken lät höra sig från något öppet fönster. Derpå gick han med glödande ögon efter ljudet ända till dess han funnit det rätta rummet, och utan att bry sig om det eleganta sällskap, som kunde vara församladt der, ja utan att besvära sig med ett enda ord till förklaring, bemäktigade han sig pianot och begynte spela till de närvarandes stora förbluffelse, hvilken dock snart öfvergick till andlös beundran. Visserligen hände det ibland, att han under sitt fantiserande glömde hela verlden och timtals satt qvar vid pianot, till dess man gaf honom till känna att han började blifva besvärlig. Med en majestätisk axelryckning och en min, som uttryckte det djupaste förakt, lemnade han då huset utan att yttra ett enda ord och begaf sig till ett hotell, der, såsom han visste, det fans ett annat piano i samlingssalen. Nästan alltid utbröt ett stormande bifall, när den väl bekante figuren inträdde, men först sedan han sett en flaska vin framför sig och fått skölja ner den förargelse, han utstått nyss förut, kunde han låta sig af allas böner bevekas att spela på nytt. Härmed betalade han också förtäring och nattqvarter samt vandrade vidare dagen derpå i morgongryningen.

Denne man, som utan rast och ro och med ett oföränderligt uttryck af förtrytelse i sitt ansigte drog genom landet, hette Louis Böhner och med honom gick en man förlorad, som var utrustad med den största musikaliska begåfning och tillika såsom menniska hade den förträffligaste karaktär.

I tidigare år var Böhner en allmänt beundrad musiker; utom många andra kompositioner af honom har man ett »Ave Maria» (utkommet hos Breitkopf och Härtel i Leipzig), hvilket ännu går i nya upplagor — och för en ärorik lefnadsbana stod honom ingenting annat i vägen än — hans egenheter, dem han med den jernhårda fastheten i sin karaktär ständigt vidhöll. Han var son af en bonde från Töttelstedt i Gothatrakten och hade satt sig i sinnet att i lefnadsvanor, umgängeston och drägt förblifva bonde och att såsom kontrast till de moderna virtuoserna med deras hofmanér och fina kläder, hvilka personligheter han djupt föraktade, bryta sig väg endast genom sitt snilles makt. I början förskaffade honom denna kontrast, såsom originalitet betraktad, en hastig framgång på hans konstresor, men snart, då nyhetens lockelse ej mera verkade, stötte bonom hans grofhet öfverallt tillbaka.

Alla bemödanden att få honom till en större öfverensstämmelse med hvad som i verlden var brukligt slogo fel. »Rocken och det fina talsättet gör ej konsten!» var det svar, med hvilket han afvärjde alla angrepp på det bestämdaste sätt.

Böhner förföll allt mer och mer, då han såsom den fria fogeln i skogen aldrig tänkte på morgondagen och med det han för tillfället kunde förtjena ständigt hushållade efter ingifvelse af sina besynnerliga nycker och infall. Så kunde han hyra sig en konsertsal, som på det mest lysande sätt eklärerades, innestänga sig der med en korg champagnebuteljer och ett piano och tillbringa hela natten med musikaliska fantasier, — eller ock valde han ut en ensam plats på ett högt berg, der man hade en vidsträckt utsigt och lät der, alldeles ensam, servera sig en fin måltid utan att tänka på kostnad eller andra omständigheter.

Då slutligen hans pekuniära förlägenhet blef alltför svår, drog han sig full af förbittring mot mensklighetens undan till sin födelseort, der församlingen såsom ett erkännande af hans storhet, fritt öfverlät åt honom begagnandet af en herdekoja. Der komponerade han, utan något piano och endast betjenande sig af en på ett bräde uppritad klaviatur, en mängd stycken, dem han vanligen för en spottstyfver sålde till den förste, som kom i hans väg. Med hans båda förnämsta verk, som han der satte i musik, gick det ännu värre.

Det första var ett oratorium, med hvilket han en bister vinterdag begaf sig å väg till bokhandlare X i Y. Han begärde hundra thaler för sin komposition.

»Men i Guds namn, Böhner!» utropade den gamle X. då han genombläddrade manuskriptet, »hvem skall köpa det der? Här står 6 par pukor, 12 basuner och 8 horn, det kan på sin höjd komma att uppföras en enda gång vid någon storartad musikfest — hur skall jag kunna få igen så mycket som tiondedelen bara af tryckningskostnaden?»

Böhner blef blossande röd i ansigtet, men X. afbröt svaret, som sväfvade på hans läppar.

»Vänta dock, jag vill göra er ett förslag, — jag kan nog förstå att arbetet är godt! Vill ni ej ändra instrumentationen, så att det kan utföras af en liten orkester?»

»Jag ändrar inte en not, herr X!»

»Så, hm! kunde tänka det. Vet ni Böhner, en annan skulle låta er genast gå er väg —, men jag känner er, ni är nu i dåliga omständigheter, ehuru visserligen ej sjelf skuld dertill — men det angår mig inte. Jag vill säga er mitt sista ord. Jag ger er 50 Thaler för att hjelpa er och vill ställa till en subskription å ert verk, kanhända kunna vi bli af med tio eller elfva exemplar deraf. Den förlust jag lider derpå kanske mina barnbarn kunna få ersatt af detsamma. Men vill ni arrangera pjesen så, att en förnuftig menniska kan hoppas få afsättning på den, så betalar jag er 150 Thaler.»

Böhner blef röd som en kalkontupp i ansigtet.

»Om ni tänker att man kan ändra ett musikaliskt konstverk, så, som skräddaren ändrar en rock, då är ni oerhördt dum, herr X!» utropade han. »Och om ni anser er sjelf kunna sätta pris på ett snilles produkter, så är ni förfärligt enfaldig. Jag säger er, att ni vanhedrar mitt verk genom ert anbud. Vill ni, sådant det är, ge mig hundra Thaler för det eller ej?»

»Nej, Böhner!»

»Godt, så vill jag hellre förstöra det än låta det komma i händerna på er, ni kristne jude!»

Och innan den gamle X. hann resa sig upp, låg manuskriptet längst inne i den gammalmodiga kakelugnen, der en sprakande brasa flammade som bäst.

Men Böhner gick tillbaka till sin herdekoja i byn och tyckte sig rikare, än om han haft i sin ficka dubbla summan af hvad han begärt.

Hans andra större verk var en opera »Der Dreiherrenstein», till hvilken han hade planen i sitt hufvud men som han komponerade helt och hållet utan textbok. Många bitar ur densamma blefvo utförda i Coburg, Gotha och Hamburg såsom konsertstycken, men ända till sina sista lefnadsdagar sökte han förgäfves att få fatt i en diktare, som ville gå in på hans barocka idéer och hade färdighet nog att underlägga de gifna melodierna en värdig text.

Innan Böhner försjunkit i det tillstånd vi här i början skildrat, ryckte han ännu en gång upp sig i ett ögonblick af svår nöd. Den siste uppriktige vän, som återstod honom, var musikdirektör i Gotha. Till denne kom han en morgon med enträgen begäran att han skulle arrangera en konsert för honom.

»Men Böhner», sade denne, »hur tänker ni då uppträda? Edra kläder äro ju nästan alldeles utslitna och dessutom vet ni hur få vänner ni förvärfvat er här genom edra bondmanér!»

Böhner ryckte på axlarne och förklarade i sitt betryck att han ville göra någonting för att behaga publiken, bara han kunde få till stånd en konsert.

»Kan ni då till i afton skaffa er en svart frack och ordentliga byxor?» frågade musikdirektören efter litet betänkande.

»En frack? *måste* det vara en frack.»

»Ja, Böhner, och det vore väl, om nöden en gång kunde göra er förnuftig.»

»Godt, jag skall skaffa mig en frack!» blef svaret, som åtföljdes af en mörk uppsyn.

»Rätt så, Böhner, och jag skall genast sätta mig i rörelse för att bringa konserten till stånd. Jag lofvar er 50 thalers inkomst. Är ni nöjd med det?»

»Ja, herr direktör!»

Längre tillbaka i tiden bodde en baron T—z, en stor musikvän, i Gotha, hvilken hade gjort sig stor möda att omvända vår musiker från hans obehagliga egenheter. Nu var mannen död, men hans son lefde såsom kammarherre vid hertigliga hofvet. Till denne vände nu Böhner sina steg.

Betjenten ville förvägra inträde åt den paltigt klädde figuren.

»Åsna!» sade Böhner energiskt, »jag var den gamle herr baronens vän och måste tala med hans son. Begriper du? Anmäl mig!»

Betjenten åhörde dessa ord helt förbluffad och dörrarne öppnade sig för virtuosen.

»Jag är Böhner, herr baron!» sade han, i det han inträdde till kammarherren, som förvånad blickade upp på honom.

»Böhner? Jag känner ingen familj med detta namn. Hvad vill ni?»

»Jag var en vän till er far men har ej velat följa alla hans uppmaningar att kläda mig modernt, såsom ni kan se på mig. Nu är jag tvungen att göra det, då jag kanske annars ej kan gifva min konsert i dag.»

»Men min herre —»

»Vänta, herr baron. Ni har en utmärkt svart frack och lika så präktiga benkläder, såsom jag i dag fick se på gatan. Då jag nu är i stor förlägenhet rörande dessa klädespersedlar, så får jag i er herr faders namn bedja er att för i afton få låna dem!»

»Herre! är ni förryckt?» utropade kammarherrn i vredesmod.

»Jag kanske kommer att se litet förryckt ut, om jag i en kammarherres kläder utöfvar min konst», svarade Böhner kallt, »men ni kan vara öfvertygad om att er herr far skulle fröjda sig i sin graf, om han såge mig i ett sådant tillstånd.»

Kammarherrn ringde.

»Kasta ut den här karlen, Johan!» och innan Böhner hann att besinna sig, fann han sig temligen omildt placerad ut på gatan.

Till hans lycka kom musikdirektören, som straxt efter honom lemnat sin bostad, framåt gatan och mot denne såsom upphof till frackidén släppte nu Böhner hela sin vrede lös.

»Åh, en sådan menniska!» utropade musikdirektören, skrattande, »med er är det som att kosta krut på döda kråkor! Gå nu hem till ert logis; men lemnar ni det om också bara på en minut, innan jag kommer och hemtar er, så tar jag tillbaka mitt löfte rörande konserten. En drägt åt er skall jag sörja för.»

Böhner lydde brummande.

Redan samma eftermiddag var underrättelsen att Böhner skulle uppträda i svart frack, äfvensom historien om hans misslyckade lånaffär bekant i hela staden, — konsertsalen var alldeles fullsatt på aftonen. Böhner blef så fort han visade sig i den lånta fracken mottagen med applåder och allmän munterhet och till sist helsad med beundran.

Efter konsertens slut lemnade honom musikdirektören 50 thaler och sade: »Gå nu tvärt hem till er by, köp er i morgon en ordentlig rock och tag vara på edra penningar.»

»O min vän!» utropade Böhner, i hvars ansigte minnet af förra tiders lycksalighet afspeglade sig, »jag skall i denna dag återvända hem, men först dricka vi en flaska tillsammans.»

»Det kan jag inte förr än om halfannan timme!» svarade vännen, »men jag skall emellertid komma, och då dricka vi en flaska öl, som jag vill betala. Hvar bor ni då?»

»På Mohren», lydde det något lågmälta svaret.

»Mohren? — Som jag säger: ni är oefterrättlig! men jag har lofvat och jag skall komma.»

»Mohren» var nämligen det bästa och dyraste värdshuset i residensstaden. Med en skakning på hufvudet frågade musikdirektören på qvällen efter det rum, i hvilket Böhner logerade.

»N:o 1», svarades det.

Men såsom varande det första rummet i huset, brukade vanligen endast de rikaste adelsmännen logera der.

Ännu mera skakande på hufvudet gick han trappan uppför, öppnade den anvisade dörren och blef stående der, som om han träffats af slag.

På en elegant soffa satt Böhner insvept i en turkisk nattrock, ur en turkisk pipa rökande en välluktande tobak, med ett bord framför sig, på hvilket fyra vaxljus brunno, och i hvilkas sken glänste två präktigt slipade glas och två flaskor champagne.

»Böhner!» utropade musikdirektören häpen, »är ni då verkligen totalt förryckt!»

»Förryckt? nej visst icke, gamle käre vän; kom nu hit, låt oss dricka och än en gång känna oss riktigt sälla!»

»Nej, jag tar inte ett steg i det här rummet», svarade den förbittrade gästen. »Hvad är det för en pipa ni röker ur? och dessa glas, och denna champagne! och denna nattrock — Herre min Gud, hvart har väl edra pengar tagit vägen?»

»Ni vill se mina pengar?» svarade denne och tog fram ett tvågroschenstycke ur fickan. »Här är pengar, och var nu inte någon filister längre, utan kom hit!»

»Böhner!» ropade musikdirektören uppbragt: »Ni har i dag förlorat er siste vän. Ni är och förblir en narr och jag vill ej vidare ha med er att göra!» Han ämnade begifva sig ned för trappan igen, men Böhner hade sprungit fram som en blixt och drog honom åter in i rummet.

»Min vän», sade han allvarligt. »De här glasen förarga dig, de kosta något, men hvad gör det?»

Och innan den andre hann säga ett ord flögo de båda ut genom det öppnade fönstret. »Denna champagne, denna pipa» — båda följde glasen åt — »är ni ej min enda vän, och är ni nu nöjd?»

Musikdirektören lät endast höra en djup suck, tog sig med båda händerna om hufvudet och skyndade ur rummet.

Sedan den stunden lyckades Böhner aldrig få ihop en konsert; men den turkiska nattrocken har vandrat omkring i Thüringen, till dess egaren slutade sina föga ärorika dagar.

Paris-operans bibliotek. Det nya bibliotek, som stora operan i Paris inrättat och för någon tid sedan gjort tillgängligt för allmänheten, befinner sig i operahusets första våning, i de rum, som förut voro afsedda för det kejserliga hofvet. Det egentliga opera- och musikbiblioteket eger en fullständig samling af alla de operor och balletter, som sedan operans grundläggande 1671 blifvit uppförda der. Detta jättemateriel — 25,000 band och häften — består af följande hufvudafdelningar: 1. Partitur, orkesterstämmor, körstämmor och roller till 250 operor; 2. Partitur och orkesterstämmor till 120 baletter; 3. 184 partitur utan orkester; 4. Fullständiga orkester- och körstämmor till 94 operor, till hvilka partituren fattas. Största delen af dessa musikalier finnes naturligtvis i manuskript. Utomordentligt många af dessa operor och balletter, som gå ända ned till år 1869, ha aldrig blifvit utgifna, och 50 partitur i detta bibliotek ha aldrig kommit till uppförande. För operans och särskildt instrumentationens utvecklingshistoria äro dessa manuskript af högsta värde, många af dem äro helt igenom utskrifna af kompositörerne sjelfva. Bland dessa kan man särskildt nämna La naissance d'Osiris och Daphnis et Chloë, af Rameau, första och fjerde akten af Glucks Armida, talrika icke utgifna stycken af Profeten och Hugenotterna af Meyerbeer, hvilken, som bekant, rättade utomordentligt mycket, innan allt blef som han ville ha det, fragment af Rossinis Wilhelm Tell och Korints belägring m. m. Derefter komma musikaliska autografer från alla de kompositörer, som sedan operans grundläggning skrifvit för den samma, bland andra af Piccini, Salieri, Sachini, Isoard di Malta, Grétry, Berton ända ner till vår tid. Spontinis enka har till biblioteket skänkt samtliga sin aflidne mans egenhändiga partitur, Hérold ett egenhändigt fragment af Zampa m. m. Det specielt dramatiska biblioteket räknar omkring 7,000 band och innehåller en kopparstickssamling om 60,000 blad, hvilka samlats under loppet af två århundraden af operans intendenter och äro af den största vigt för kostymväsendet. Lika vigtig och rikhaltig är en samling, som består blott af originalteckningar af kostymer till 200 uppförda operor och balletter.

Förbjudna melodier. I dessa dagar har konstaterats, att franska musici kunna göra sin rätt som kompositörer gällande äfven gent emot — positiv. Egaren af en karusell i Paris hade i det positiv, som uppmuntrade den gamle häst, hvilken drog det samma, och lockade publiken att bestiga karusellens trähästar, inlagt melodier ur »Cornevilles klockor» och andra franska operetter, utan att inhemta kompositörernes tillåtelse. Han hade emellertid gjort upp räkningen utan lagen af den 12 juli 1791 och artikeln 428 i strafflagen, som bekräftar denna gamla lag. Han stämdes, måste betala 500 fr. i böter och 25 fr. i skadeersättning utom sakens omkostnader, och han har måst uttaga de muntra melodierna ur sitt positiv. En tröst har han qvar — verk af Mozart, Beethoven, Wagner och hvem som eljest icke hör till »Société des compositeurs et des auteurs dramatiques» kan han ostraffadt använda för sitt positiv.

Om ett yttrande af Pauline Lucca.

Af *C. Kossmaly.*

Efter ett meddelande, som gått genom åtskilliga musikaliska och icke musikaliska tidningar, skall Pauline Lucca till svar på en besökandes anmärkning, att Richard Wagner genom öfverdrifna fordringar på rösterna förderfvade de bästa sådana, ha svarat: »Detta är bara tomt prat. Hvarken Wagner eller någon annan komponist förderfvar rösten på någon, som verkligen förstår att sjunga. Våra sångare och sångerskor nu för tiden tro, att när de ha studerat ett år, så äro de fullfärdiga konstnärer och kunna sjunga inför en stor publik. Sex års flitiga studier behöfs åtminstone dertill, om rösten verkligen skall utbildas enligt konstens alla regler. Må våra konstnärer studera sina sex år igenom och sedan flitigt öfva skalor, såsom jag gör än i dag, och då skola vi också hafva sångare, som icke blott kunna sjunga Wagner, utan hvad som helst.»

Visserligen är det lika intressant, som tack värdt, då en sångnotabilitet af den betydenhet som en Lucca uttalar sina af egen erfarenhet vunna åsigter om konsten i gyllene, högst behjertansvärda ord, och en hvar skall väl helt och hållet instämma i hvad den berömda divan sagt om »våra sångare och sångerskor» nu för tiden, om den otroligt naiva inbillningen att i en handvändning kunna blifva konstnär, liksom om nödvändigheten af ett flerårigt träget studium etc. Annorlunda förhåller det sig dock med en icke blott mot Richard Wagner utan också mot några honom föregångna operakomponister gjord anklagelse, mot hvilken hon i slutfrasen inlägger gensaga: den att Wagner och några hans föregångare formligen arbetade på att ruinera rösterna. Denna förebråelse gäller i första rummet de på sångare och sångerskor stälda öfverdrifna repertoarfordringarna, som mer eller mindre äro af det slag, att de icke blott i hög grad skada rösten utan rakt af kunna kosta sångarne lifvet, i följd af de ansträngningar som de förorsaka. Såsom varnande exempel härpå vilja vi påminna om tenorsångaren Schnorr von Carolsfeld.

Men denna ödesdigra verkan på organet, hvilken ingalunda ensamt får tillskrifvas Wagners operor utan äfven andra komponister (Spontini, Meyerbeer, Verdi), beror å ena sidan på tonsättarnes ringa hänsyn till de särskilda slag af röster för hvilka de skrifva, i följd hvaraf t. ex. altstämmorna se sig hotade med uppgifter och fordringar, som efter naturens lagar knappt kunna ställas på en sopran (Ortrud, Fides, Azucena); — å andra sidan på den redan af Spontini älskade och sedan af Wagner samt äfven Meyerbeer och Verdi använda ofantligt starka instrumentationen, som tränger sångaren in på lifvet och nödgar honom, för att kunna göra sitt parti gällande, till röstansträngningar, dem hans organ ej är vuxet, hvarför han snart dukar under.

Att för öfrigt begäret för en öfverlastad instrumentation ej förskrifver sig från i dag först utan redan under föregående århundraden gjorde sig märkbar och måste ha bringat skada, ja rent af förderf, bevisar följande ur en gammal Pariser-journal citerade epigram:

»Plus d'une Iphigenie et d'une Clytemnestre
Sont mortes à vingt ans, victimes de l'orchestre!»

till hvilket man med stor sannolikhet anser Voltaire vara författare.

Från in- och utlandet.

Till direktör för k. teatrarne efter öfverintendenten H. Westin har förordnats intendenten A. Willman.

Fritz Arlberg tog d. 21 juni å Djurgårdsteatern afsked från scenen, enl. några uppgifter för alltid, enl. andra åtminstone för lång tid. Vi hoppas att det förra alternativet icke måtte ega någon grund och att det ännu måtte dröja länge, innan vi nödgas teckna någon minnesruna öfver den fräjdade sångarens afslutade sceniska bedrifter. Hr Arlberg synes ännu vara i sin fulla kraft och äfven hans sångröst är fortfarande fullt användbar, åtminstone i mindre ansträngande partier. Men väl är det med nöje vi se, hurusom operetter af den art som »Lili» gå miste om åtminstone *en* utmärkt framställare. Dess förr skola de dö ut, ty ej sällan är det uteslutande genom ett förträffligt återgifvande som dylika alster kunna lefva. Också kunna vi ej föreställa oss annat, än att hr Arlberg såsom slutsten på sin sällsynt ärorika skådespelarbana skulle önska välja en värdigare uppgift än trumpetaren-förföraren i »Lili», hvarmed dock visst icke skall nekas, att denna roll med dess i alla akterna olika faser ger den begåfvade artisten tillfälle att glänsa med en af sina många förtjenster: mångsidigheten. Att huset var fullsatt och ovationerna stormande behöfver icke särskildt sägas.

Johannes Elmblad har återkommit till hemlandet och hufvudstaden, der han tänker tillbringa sommaren. Hans fru, såsom bekant mycket talangfull pianist, har nyligen under Franz Liszts ledning fullkomnat sig i sin konst. Det torde denna gång under deras vistelse härstädes blifva en möjlighet att få höra det här föga kända, men i utlandet mycket värderade konstnärsparet. — Enl. senare underrättelser kommer hr E. nu icke att låta höra sig. Han lemnar snart landet, och är från i höst för 3 år engagerad i Wien.

Hr Th. Blanch har i skrifvelse till Red. anhållit om konstkritiska uppsatser och notiser öfver hans utställning. Dess värre kunna vi ej villfara denna begäran, emedan dylikt ligger alldeles utanför vår tidnings uppgift, som är uteslutande musikalisk. Emellertid må den i allo utmärkta och hedrande konstutställningen äfven af oss på det lifligaste rekommenderas.

Sångföreningen »Svea», som d. 10 juni med mycket erkännande konserterade i Åhus kyrka, firade dagen efter sin tvåårigа tillvaro medelst en enkel kollation. Sångföreningen, numera utgörande en väl sammansjungen dubbelqvartett, eger en ganska aktningsvärd repertoir och har till sitt förfogande ganska goda röstresurser. *N. Sk. P.*

Sångarfesten i Trondhjem har varit en storartad folkfest. Sedan man ordnat sig satte sig den oöfverskådliga processionen i gång. Under oupphörliga hurrarop från de ofantliga menniskomassorna nådde slutligen tåget upp till »Kongsgården» kl. ½ 4 d. 17 juni. Här togo de trondhjemska sångarne plats på den uppförda estraden, och strax derefter tonade en ståtlig välkomsthelsning af Grieg från den 150 man starka kören. Då sången slutat, förklarade festkomiténs ordförande den 6:te stora sångarfesten öppnad i Nidaros. Hr Behrens, den berömde sånganföraren, tackade. Första konserten gafs aftonen derpå för en publik af 4,000 personer, så många den stora salen kunde rymma. Jublande bifall mötte hvar och en af de uppträdande sångföreningarnas sång och blomsterregn höljde två gånger estraden. Hvarken studenterna eller Kristiania köpmannaförenings sångkör sjöngo denna gång. Andra konserten, kyrkokonserten, säges vara obeskriflig. »Något så mäktigt gripande, så öfverväldigande högtidlighetsfullt — skrifver en korrespondent — som då tonerna fylde det stora rummet, ljudande tillbaka från hvalfven och brusade öfver oss som en ström, tror jag få af oss upplefvat. Särskildt var det, då alla föreningarna samfäldt afsjöngo Bernh. Kleins gripande »Himmel og jord skal forgå», som intrycket af det brusande tonsvallet blef så vidunderligt stort.» — Af en annan korrespondent betecknas den tredje konserten, som gafs den 19 på aftonen, såsom den dittills varande festens glanspunkt. Då sjöngo bergensarne, Kristiania köpmannaförenings sångkör, studenterna, »Johanniterna» m. fl. af föreningarna. Särskildt tog studenternas glänsande utförande af »Olaf Trygvason» och »Brumbassen» publiken med storm och deras nedträdande från estraden skedde under blomsterregn. Gripande effekt gjorde slutnumret »Ja, vi elsker dette landet», som sjöngs af föreningarna samfäldt, och efter hvars slut Behrens tackade allmänheten och under sångarnes och allmänhetens entusiasm och hurrarop utbragte ett »Lefve fäderneslandet».

Svenska operasällskapet gjorde i Köbenhavn, såsom var att vänta, en storartad lycka, och kritiken har varit enhällig i beröm. Fröken Eks Margareta sades vara den vackraste och mest poetiska af de många Margaretor man der sett. Hr Langes Mefistofeles ansågs vara intressant och tilltalande, trots det han hade att utstå jämförelsen med den omtyckte Schram. Hr Ödmanns tenor frapperade såsom någonting sällan hördt å denna scen. Hr Lundqvists mäktiga stämma var der bekant förut. Fröken Niehoff excellerade företrädesvis i Carmen, fröken Andersson i Konung för en dag. I allmänhet berömdes ej blott de sköna rösterna utan äfven tekniken, och särskildt framhölls artisternas ensemble. — Hr Nordqvists lilla lexa åt artisterna i ett tal, der han uppmanade dem att taga exempel af Köbenhavn och lägga bort de ovärdiga bugningarne för öppen ridå, var ganska väl placerad.

Äfven om man nu tager Köbenhavns beröm »cum grano salis» i betraktande af dess egen operas underlägsna ställning, så varder det dock alltid uppmuntrande. Ännu större betydelse skulle ett uttalande ega från andra utrikes orter, i fall artisterna beslöte sig för att äfven der våga lyckan. Tanken är framkastad, måhända är den ej alldeles förflugen. Vi ha skickat våra studentsångare och vår damqvartett utrikes, hvarför ej också vår opera? Säkert är, att den i genomsnitt ej är underlägsen dem på många andra orter, om den än f. n. icke eger några stjernor af allra högsta ordningen. Men hur många operascener ega sådana?

Kristina Nilsson yttrar uti sin mycket omtalade »essay» i tidskriften North American Review bl. a.: »Enligt min åsigt ha amerikanerna under de senaste tolf åren gått högst betydligt framåt i uppskattande af god musik. Äfven på mindre platser har jag blifvit gladt öfverraskad att finna insigtsfull glädje öfver klassisk musik. Denna företeelse har sannolikt sin grund deri, att det i Amerika finnes så litet af provinsialism. Det ymniga mått af enskild och offentlig rikedom, som utmärker Amerika, och dess företagsamhet, som icke ryggar för de största kapitalanläggningar, när det gäller en värdig sak, framträda också i det stora antal konsertsalar och operahus, i hvilka musikaliska föreställningar kunna gifvas på det mest fulländade sätt.»

Musikalisches Centralblatt innehåller i nr 22—24 d. å. en reproduktion af uppsatsen i Sv. Musiktidning öfver »Eroicans första sats».

Mr. Mapleson påstår, att han i hela 14 år ständigt har förlorat 250,000 Pund på Christina Nilsson, hvilken summa Adelina Patti dock ständigt har sjungit hop igen åt honom och detta till med ränta på ränta.

Den sjette schlesiska musikfesten egde rum i Görlitz den 3—5 juni. Kören bestod af 107 första och 119 andra sopraner, 151 altar, 81 tenorer och 121 basar, till sammans således 579 röster. Orkestern utgjordes af 44 violiner, 16 altvioler, 14 violonceller, 13 kontrabasar samt från 3- till 6-faldt besatta blåsinstrument, summa 123 instrument. Bland de större musikverk, som uppfördes, nämna vi Mendelssohns oratorium »Paulus», Franz Schuberts stora symfoni i c-moll, Händels »Cecilien-Ode» samt »Die Tageszeiten», ett symfoniskt verk för piano, kör och orkester af Joachim Raff. Om herr Henrik Westberg, som sjöng ett af solopartierna i oratoriet »Paulus», yttrar en tysk tidning: Han eger en väl utbildad, i alla lägen lika anslående, manligt ljudande röst.

Gounod lär ha åtagit sig att skrifva ett nytt arbete för nästa musikfest i Birmingham. Det skall bli en fortsättning af »The redemption».

»Gustav Wasa, der Held des Nordens», en romantisk opera af Carl Götze, har gifvits och gjort lycka i Weimar, Breslau, Danzig, Chemnitz, Halle, Stettin och Lübeck samt är för vintersäsongen antagen till uppförande på stadsteatrarne i Aachen och Basel.

Millöcker, »Tiggarestudentens» kompositör, har skrifvit en ny operett: »Die eiserne Hand» till text af Zell och Genée.

Mozartfest. Konservatoriet i Wien är upptaget af förarbeten till en storartad musikfest till ära för Mozart och till förmån för monumentet öfver honom. Inhemska och utländska konstnärer af högsta rang skola medverka.

Victoria Bundsen, vår landsmaninna, gaf nyligen en konsert i London, på hvilken första delen af programmet upptog endast skandinavisk musik, nämligen kompositioner af Gade, Lindblad, Hartman, Kjerulf, Pacius, Weise, prins Gustaf, Hallström, Nordblom och Grieg.

I London har bildats ett nytt aktiebolag med ett kapital af 10,000 pund sterling, som har till uppgift att underlätta utgifvandet af unga, okända kompositörers arbeten. En jury af tre fackmän skall bedöma de insända arbetena. I spetsen för företaget står sir Julius Benedict.

Paris kommer ånyo att erhålla en italiensk opera, hvilket länge varit ett önskningsmål för den högre societén. I stället för den nedrifna bygnaden vid Place Ventadour, der nu en stor kreditanstalt reser sig, kommer Théâtre Lyrique eller Théâtre des Nations att hysa den nya italienska operan, som räknar till sina beskyddarinnor, kanske rättare grundläggarinnor, hertiginnan Larochefoucauld-Bisaccia, grefvinnan Pourtalès m. fl. damer af den högre aristokratien. Organiseringen öfvertages af sångaren Maurel; föreställningarne skola begynna d. 1 dec. och räcka 5 à 6 månader. Alla de förnämsta loge- och parkettplatserna äro redan abonnerade. Den nya scenen kommer ej endast att befatta sig med den gamla utspelta italienska operarepertoaren, utan blifver snarare en internationel scen, der alla länders större komponister skola representeras. Såsom första noviteterna nämnas Verdis »Simon Boccanegra», Wagners »Lohengrin», Boitos »Mefistofeles» och Massenets »Herodiade.»

— Den af Société des compositeurs de musique för 1882 öpnade täflan gaf följande resultat: För en orkestersuite i tre satser erhölls priset 3,000 frcs af fru v. Grandval; priset för konsertstycke för piano och orkester (500 frcs) utdelades ej. Herr de Saint-Quentin fick ett pris (500 frcs) för en Ode-Symphonie (Soli, kör och orkester) och hr Vergnion (300 frcs) för en serenad, skrifven för piano, flöjt, oboe, klarinett, horn och fagott.

London. I kristallpalatset (Sydenham) öpnades Händelsfesten med den vanliga generalrepetitionen, som egde rum d. 15 juni. Kör och orkester räkna 4,000 personer. Bland solister uppräknas damerna, Albani, Trebelli, och Valleria, herrar Maas, Santley m. fl. Man tänkte engagera Adelina Patti äfven, men måste afstå derifrån då hon begärde 400 Pd. Sterl. för hvarje konsert. De öfriga primadonnorna åtnöja sig i konstens intresse med 25—50 Pd. Första dagen (d. $^{18}/_{6}$) gafs »Messias», andra dagen stycken ur andra oratorier och tredje dagen ($^{22}/_{6}$) »Israel i Egypten».

— Sofie Menter har nyligen slutat sin ärorika konsertverksamhet för denna säsong i London. Hon har i England spelat ej mindre än 58 gånger med oerhörd framgång och ej mindre pekuniär vinst. Hon reser nu till München och kommer i höst att besöka Ryssland, der flera engagementer vänta henne.

Wien. Om nästa säsong meddelar Neue Freie Presse följande: Man tänker försöka på nytt med »Tristan och Isolde», som för ett par decennier sedan efter månadslånga repetitioner (med Ander och fru Dustmann) måste nedläggas för de svårigheter den erbjöd. En komplett Wagner-cykel kommer derjemte att uppföras allt ifrån »Rienzi» till och med »Nibelungen-tetralogien». Vidare nämnas Ponchiellis »Joconde» med fru Lucca, Flotows »Stradella» med herr Peschier och fröken Bianchi; i denna opera kommer en af Taglioni i Berlin nykomponerad ballett att inläggas. Före den italienska stagionen i April 1884 skall gifvas en Gluck-cykel: »Armida», »Orpheus», »Alceste» (Materna) och en af Iphigenierna. Efter de stränga mästarne komma italienarne med »Don Carlos» af Verdi, och fröken Turolla kommer att medverka vid denna stagione.

En ny opera af F. von Flotow, komponerad till fransk text och, som det säges funnen bland hans qvarlåtenskap, har nyligen i ett privat musiksällskap i Berlin blifvit genomgången. Bland detta befann sig tenoren Götze, som mycket intresserade sig för detta verk, en tragisk opera i tre akter med titel »Le comte de St. Mégren». Operan lärer redan på 40-talet ha blifvit påbörjad men först 1876 fulländats, emedan Flotow med öfverdrifven noggranhet filade på detta verk. Han säges med detsamma ha slagit in på en för honom alldeles ny väg. Det är möjligt att det kommer till uppförande i Köln nästa år, då Flotows af hans enka bekostade minnesvård kommer att aftäckas, såsom ämnadt är i Februari månad.

München. Ignaz Brülls komiska opera »Königin Mariette» har med afgjord framgång gifvits härstädes. Ämnet för den quasi-historiska libretten lutar något åt operettstilen; operans hjeltinna är en putsmakerska, som under en dag gäller för drottning. Musiken skildras som melodiös och graciös.

Brüssel. På Rotez' förlag har nyligen utkommit ett arbete af Maurice Kufferath, den bekante belgiske musikkritikern, med titel »Henri Vieuxtemps, sa vie et son oeuvre». Det innehåller åtskilligt hittills obekant material, enär Kufferath haft Vieuxtemps efterlemnade papper till sitt förfogande samt en af honom sjelf skrifven kort autobiografi med anmärkningar af hans fru, f. Josephine Eder. Två porträtt och fullständig opuskatalog åtföljа arbetet.

Caën. Aftäckandet af Auber-statyn egde rum den 10 juni. Festligheterna med anledning deraf varade fr. 9 till 17 juni. Stoden, ett verk af bildhuggaren Delaplanche, visar Auber såsom medlem af »institutet» i sittande ställning.

Brixlegg (Tyrolen). De omnämnda passionsspelen ha tagit sin början. Från kl. 10 f. m. till 6 e. m. räckte första uppförandet. Hela anordningen följer troget schemat från Oberammergau. Intrycket af det hela är öfvervägande gynsamt, heter det. Samtliga medverkande borgare, bönder, bergsmän och arbetare göra sitt bästa. Den tjuguårige köpmannen Anton Huber var en äkta »bond-Kristus» med ståtligt utseende.

»Ned med humbugen», skrifver den i Jamestown N. Y. utkommande svensk-amerikanska tidningen »Folkets röst» med anledning af följande: En god del af Jamestown-boarna har bestämt sig för att på lagens väg söka få ersättning af impressarion Abbey för de penningeutgifter och den tidsspillan, som inställandet af Kristina Nilssons konsert i Buffalo kostat dem. Att resa till Buffalo, uppehålla sig der största delen af dagen, hela natten och ej komma hem förr än långt inpå nästa dag utan att få se eller höra Nilsson, är, säger tidningen, mer än man behöfver underkasta sig. Här ligger helt visst ett kontraktsbrott till grund, och det vill ganska säkert en hel mängd lagvrängningar till för att befria M:r Abbey från ansvar. Kristina Nilsson hade klagat öfver trötthet, och då biljettförsäljningen ej såg synnerligen lofvande ut, bestämde sig impressarion för att inställa konserten. Oaktadt han för lokalen och betjeningen betalt en 400 à 500 dollars, var han ädelmodig nog att icke skjuta hela skulden på Nilsson »ty», sade han, »hade vi varit säkra på ett godt hus, så kunde hon nog ha känt sig bättre och sjungit.» — Hittills ha Hrr »Managers» af teatrar, cirkus och andra »shows» helt och hållet handlat efter egen beqvämlighet och sällan eller aldrig tänkt på, att de också ha andra att taga hänsyn till i fråga om de förbindelser de ha att uppfylla, hvarföre det är på tiden att de få sig en lexa, hvartill detta tillfälle lämpar sig förträffligt. Som ett än ytterligare moment tillkommer att M:r Abbey alltid behandlat publiken på ett öfvermodigt och hänsynslöst sätt. Om nu de förtörnade Jamestowns-boarne, tillägger tidningen, hålla ord och göra affär af saken, skall säkerligen hela landet tacka dem för en bevisad tjenst af stort värde.

Dödsfall.

Grädener Carl, Professor, född 1812 i Rostock, lefde från 1839 till 1849 som universitets-direktör i Kiel, sedan i Hamburg och från 1865 i Wien samt senast i Hamburg, der han dog d. 11 juni. Grädener har gjort sig bekant såsom tonsättare genom omtyckta stråkqvartetter, pianosaker och sånger.

Krüger Wilhelm, Professor, pianist och kompositör, bekant för sina instruktiva upplagor af Händels klaververk, död i Stuttgart, 62 år.

Lindström, Eric Elias, Grosshandlare, nitisk vän och gynnare af tonkonsten, ledamot 1864 af Musikaliska Akademien, till hvilken han donerat ett stipendium; död d. 16 juni, 86 år gammal.

Tivander Johanna fru, född Rosendahl, aktris och maka till teaterdirektör Knut Tivander; död i Södertelge, 39 år gammal. Hon tillhörde först Selinders elevteater, sedan Mindre teatern och sin mans teatersällskap, och gjorde sig med sin nätta röst och lifliga spel bemärkt synnerligast i den glada operett-genren.

Wehle Charles, Pianist och salongskompositör, elev af Moscheles och Kullak, född i Prag 1825, d. i Paris $^{2}/_{6}$, der han de senare decennierna lefde såsom aktad musiklärare. W. torde vara den förste musiker, hvilken såsom sådan rest jorden rundt. Han begaf sig nämligen 1858 till Ryssland och vidare åt Egypten, Indien, Australien, Sandwichsöarne och öfver Californien åter till Europa.

Annonser.

Tillkännagifvande!

De af våra ärade prenumeranter, hvilka ännu icke erhållit årets *Gratis-Musikpremie,* underrättas härmed om, att det ej varit oss möjligt att uppfylla vårt åtagande att expediera densamma före 1:sta qvartalets utgång:

dels på grund deraf, att flertalet premie-reqvisitioner för sent ingått, hvarigenom det varit omöjligt att beräkna de resp. upplagornas storlek;

dels på grund af oförutsedda omständigheter och hinder i tryckningen af en del nya, enkom för Svensk Musiktidnings prenumeranter afsedda verk.

☛ **Med undantag af *Södermans "3 Marscher" à 4:ms* samt Myrbergs "Taflor ur Barndomslifvet" expediera vi de första dagarne i Juli *alla* hittills ingångna premie-reqvisitioner.**

Stockholm i Maj 1883.

Expeditionen af Svensk Musiktidning.

HUSS & BEER'S Musikhandel.

I Musikhandeln har nu utkommit:

Tvenne qvartetter

för

fyra mansröster

af

P. H. Kemner.

Pris: 35 öre.

I **HUSS & BEERS** Musikhandel, Gustaf Adolfs torg 8, samt hos öfrige Musikhandlare:

"Chemin faisant".

6 Morceaux pour piano

par ***Benjamin Godard.***

1.	En courant	1: 50
2.	En pleurant	1: 25
3.	En chan'ant	1: 25
4.	En caus ınt	1: 50
5.	En riant	1: —
6.	En valsant	2: —

Utmärkta (rena och hållbara)

Italienska Strängar

af årets tillverkning, i parti och minut i

HUSS & BEERS

Musikhandel.

---

2 Violiner

1 Alt-Violin

1 Violoncell

alla af *C. F. W. Otto's* renommerade tillverkning säljas billigt genom

Huss & Beers Musikhandel.

Obs.! Instrumenten sändas *icke* till påseende till landsorten.

HUSS & BEERS

Musik-Lånbibliotek,

Gustaf Adolfs torg N:o 8.

Obs.! Abonnenter å landet erhålla under sommarmånaderna dubbelt antal häften vid hvarje ombyte.

Abonnement för 1 månad kostar endast 2 kronor.

Abonnement för 3 månader kostar endast 5 kronor.

I **Sverige**

försäljes mina

Flyglar och Pianinos

endast genom

Herrar J. DANNSTRÖM & Co,

Stockholm,

tillkännagifves härmed,

Julius Blüthner,

Leipzig.

Praktperm

till

Svensk Musiktidning

(årg. 1881 och 1882)

erhålles genom rikets samtliga hrr musik- och bokhandlare

à 2 kronor

samt från lager i

Huss & Beers Musikhandel.

OBS.! Bunden i denna eleganta och stilfulla perm (i rödt, guld och svart eller blått, silfver och svart) är tidningen en prydnad för hvarje salongsbord.

Pianostämning

utföres af kompetent person vid anmälan i

HUSS & BEERS Musikhandel.

Piano- och Orgelmagasinet

N:o 8 Arsenalsgatan N:o 8

midt emot Kongl. Stora teatern

har att erbjuda stort urval af ***Flygelpianon, Pianinon*** och ***Taffelpianon*** samt ***Orglar.***

Äldre instrument öfvertagas vid köp af nya.

Stämning och ***reparation*** af såväl Pianon som Orglar verkställes.

Delar till orgelharmonium, såsom ***tungor*** (spel), ***registerskyltar, klaviaturben, tonlådor*** m. m. till billiga priser.

Fullständiga priskuranter erhållas gratis.

Stockholm, IVAR HIRSCH.

f. d. Abr. Hirschs Pianomagasin.

Att vi i **Sverige**

försälja våra

Flyglar och Pianinos

endast genom

Herr Aug. Hoffmann

i Stockholm

tillkännagifves härmed.

Steinway & Sons

NEWYORK.

Svensk Musiktidning

inbjuder till prenumeration för instundande halfår. — Åtskilligt af intresse förberedes. — I nästa nummer meddela vi porträtt af ***Fritz Arlberg.***

Prenumeration kostar:

för halft år ..... 4 Kr. } med musikpremie för
» fjerdedels år ..... 2 » } motsvarande belopp.

INNEHÅLL: Kraus återuppstånden (med silhuett). — Ur F. v. Flotows minnen. — Ett märkligt bref från Wagner. — Om operan i Wien. — Hanslick om samtidens italienska opera. — Ett musikaliskt original. — Parisoperans bibliotek. — Om ett yttrande af P. Lucca. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.

STOCKHOLM, TRYCKT I CENTRAL-TRYCKERIET, 1883.